

RÉVAI KIS LEXIKONA

A MINDENNAPI ÉLET ÉS AZ ÖSSZES ISMERETEK
ENCIKLOPÉDIÁJA

SZERKESZTETTE
Csokei VARJÚ ELEMÉR

1407 SZÖVEGKÖZTI KÉPPEL
ÉS STATISZTIKAI TÁBLÁVAL, 62 SZÍNES ÉS FEKETE
MŰMELLÉKLETTTEL, 18 SZÍNES TÉRKÉPLAPPAL

A—Z

BUDAPEST
RÉVAI IRODALMI INTÉZET KIADÁSA.
1936

2005

B.-ja, vagy ...-ászáré 1356-ból a császárválasztásról.

Bulla Béla, *1906., földrajzi író, a bp.-i egyetem Földrajzi Intézetének tanársegédje.

Bulla Elma, *1911., színművésznő. Német színházban működött, újabban a Belvárosi Színházban szerepel.

Bullarium (lat.), pápai ügylevelek, határozatok, rendeletek gyűjteménye.

Bulldog, kutyafaj, zömök test, rövid vastag nyak, kerek fej, rövid tompa orr.

Bullein (fr.), naponkénti jelentés nevezetesebb eseményről v. orvosi B. valamely közérdeklődésre számotartó személy egészségi állapotáról. Mint cím gyakori tudom. társulatok folyóiratain.

Bullinger, Heinrich, (1504—1575), Zwingli követője. A német-svájc evang. egyházat a kalvinizmushoz csatolta.

Bulwer-Lytton, Edward George Earle of, (1803—1873), angol regényíró és államférfi. Főleg regényeket írt. Leghíresebb műve: *The last Days of Pompeii* (1834).

Bulyovszkyné Szilágyi Lilla (1833—1909), drámai színésznő. Külföldön is nagy sikereket aratott. *Magyar Rachel*-nek nevezték.

Bumeráng, az ausztráliai beanszülőttek hajító fegyvere, könyökben hajlított falemez; ha célját téveszti, visszatér a dobóhoz.

Bund Károly (1869—1931), erdészeti szakíró, főerdőtanácsos. Az Erdészeti Lapok szerkesztője.

Bundschuh (ném.), szíjjakkal felerősített paraszt lábbellaközépkorban. Ezenkívül a forradalmi parasztszövetségek elnevezése, az

Elsassban és Breisgauban szülőtt, bumeráanggal jelvény gyanánt zászlón, rúdon viselt B. után.

Bungalow (Bangalo), bambuszszámból épített, szalmatetős könnyű építmény, tropikus tájakon az európaiak háza.

Bunjin, Ivan Alezejevics, *1870., orosz író és költő. Párizsban él. 1933. Nobel-díj.

Bunsen, Robert Wilhelm, (1811—1899), német kémikus és fizikus, egyetemi tanár. *B.-elemen*, *B.-lámpán* kívül korszakalkotó a spektrálanalízis (színképelemzés) felfedezése.

Bunsen-elem (galván-elem), a pozitív elektród szénhenger, tömény salétromsav oldatban, a negatív elektród cinkhenger kénsavban. Feszültsége kb. 2 volt.

Bunsen-lámpa, gázlángjának égéséhez szükséges levegő mennyisége úgy szabályozható, hogy a gáz éghető részei teljesen elégjenek s így a hőképződés a lehető legnagyobb legyen. A Bunsen-láng maga nem világít, de idegen testeket (Auer-égy) izzásba hozhat.

Bunyan, John, (1628—1688), baptista prédikátor, teozofus. Börtönében írta 12 évig *The pilgrim's progress* c. művét, mely sok idegen nyelvre, magyarra is, le van fordítva.

Bunyevácok, főleg Bácskában letelepült Bunyavidéki hercegovinai dalmaták leszármazottjai, akik a XII. sz. végén a török elől menekültek, a szerb-

horvát nyelvet beszélik és román kat. vallásúak. Számuk kb. 100.000-re tehető.

Bunzlau, alsósziléziai város, 19.561 l. Agyagipar.

Buonarrotti, I. Michelangelo.

Burano, olasz város, 1925. beolvadt Velencébe.

Burbank, Luther, (1849—1926), amerikai növénytermelő és nemesítő; mag nélküli szilvát, tüske nélküli kaktuszt, róla elnevezett kiváló burgonyafajt stb. termelt ki.

Burckhardt, Jakob, (1818—1897), svájci egyetemi tanár. Művészettörténetíró. Legfőbb művei: *Kultur der Renaissance in Italien*, *Griechische Kunstgeschichte*, *Der Cicerone* stb.

Buresch, Karl, *1878., osztrák politikus, a Dollfuss-, majd a Schuschnigg-kormány pénzügyminisztere.

Burgasz, bolgár hadikikötő a Fekete-tenger partján, 36.000 l. Fürdőhely.

Burgenland, újkeletű elnevezése annak a területnek, amelyet a trianoni békekötés Moson, Vas és Sopron megyéből kiszakítva Ausztriának adott át. 3967 km², mintegy 800.000 l. Ipara és mezőgazdasága fejlett, cukorgyártása a legjelentősebb. Eredetileg Sopron is beletartozott, de népszavazással visszakaptuk.

Burghardt Rezső, *1884., festőművész, 1920. aranyérmert kapott, főleg tájképeket fest.

Burghmaier, Hans (1473—1531), német fametász és festő, a régi német festészet olasz hatás alatt álló kiváló mestere.

Burgonya (*Solanum tuberosum*), gumós növény, népi nyelven krumppl, kolompér, csucosorka, pityóka; fontos emberi és állati táplálék. Hazájában, Dél-Amerikában, az Andokban ma is vadon terem. Európába 1600 körül hozták a spanyolok. Amint ne-

Burgonya

ve mutatja, hozzánk Bourgogne-ból került.

Burgos, 1. spanyol tart., 14.196 km², 355.337 l. — 2. város, 40.161 l., híres gót katedrális.

Burgundia, Bourgogne, 1. francia vidék a Saône folyó völgyében, termékeny, kítőbor (Côte d'Or); vas- és széntelepek. — 2. csatorna a Saône-t köti össze a Yonne-nal, 242 km.

Burgundi borok, *Burgundiá*-ban termelt nehéz borok, legismertebbek a *Chablis* (fehér) és a *Chambertin*, *Romanée Conti*, *Clos Saint Jean* (vörös).

Burgundi répa, cukor- és takarmányrépa, jobb fajták már kiszorították.

Burgundi szőlő, francia szőlőfajta, a kék B. korai bõtermésű, vörösbort adó fajta, a piros B. borát főleg pezsgőgyártásra használják; csemege-szőlő a *Medelaine noire*.

Burgtheater, a bécsi Állami színház neve, 1776. alapították mint udvari és nemzeti színházat.

Burján István gr. (Rajeczki) (1851—1922), a Monarchia idejében pénzügy, a háború alatt külügyminiszter. Nevéhez fűződik a Wilsonnak tett békeajánlat.

Buridan, Jean, (kb. 1300—1358), francia skolasztikus, a párizsi egyetemen a teológia és filozófia